

X^a Expo FORONDOTÈLICA

(COL·LECCIONISME HISTÒRIC DEL TRANSPORT)

GALERIA FORONDA

Col·lecció ACEMA

ASSOCIACIÓ DE COL·LECCIONISME
A.C.E.M.A.

CENT ANYS D'AUTOBÚS A BARCELONA

Ens plau, d'una manera especial, fer la presentació del Catàleg corresponent a la 10a Exposició Forondotèlica dedicada a la commemoració del **Centenari de l'autobús a Barcelona**. Primer, pel fet de celebrar el centenari, a casa nostra, del mitjà de transport públic col·lectiu per excel·lència.

Només cal mirar la foto dels cinc primers autobusos que varen donar servei per advertir les característiques d'aquest mitjà de transport:

**un transport potent i massiu, amb gran capacitat de càrrega (30 persones) en front de les diligències
un transport lliure no sotmès a l'imperi de les vies, capaç d'arribar a tot arreu
una tecnologia novadora identificada amb el progrés en els inicis del segle XX**

Les ciutats van prendre consciència de que podien ser grans quan els mitjans de transports van escurçar les distàncies. Les companyies de transport es varen configurar com el sistema cardiovascular d'un organisme en creixement continu.

Aquesta exposició us permetrà evocar el procés d'evolució dels autobusos a Barcelona.

Però també ens satisfà aquesta presentació pel fet de ser la desena exposició oferida a la Galeria Foronda.

Aquesta Galeria va néixer amb la idea de dignificar els accessos a les Aules de Formació de TMB emplaçades a l'estació de Tarragona de L3 i permetre, a tots els treballadors que venen a aquestes Aules gaudir de records del que som i del que hem estat com a companyia.

Se'n ha informat, recentment, de la decisió d'encetar el procés per a la creació d'un futur Museu del Transport a Sagrera. El propòsit dels qui són darrere de l'organització d'aquesta exposició és fer arribar a tothom, en el marc d'un museu públic, tot el conjunt de documents i materials relacionats amb el transport públic.

Esperem que pugui ser així, però, entretant, des d'aquest espai humil us ofereixo la contemplació del fruït de la seva passió com a col·leccionistes.

Gràcies a tots ells i en especial a l'Antoni Calzada, President d'ACEMA, per la seva il·lusió i dedicació.

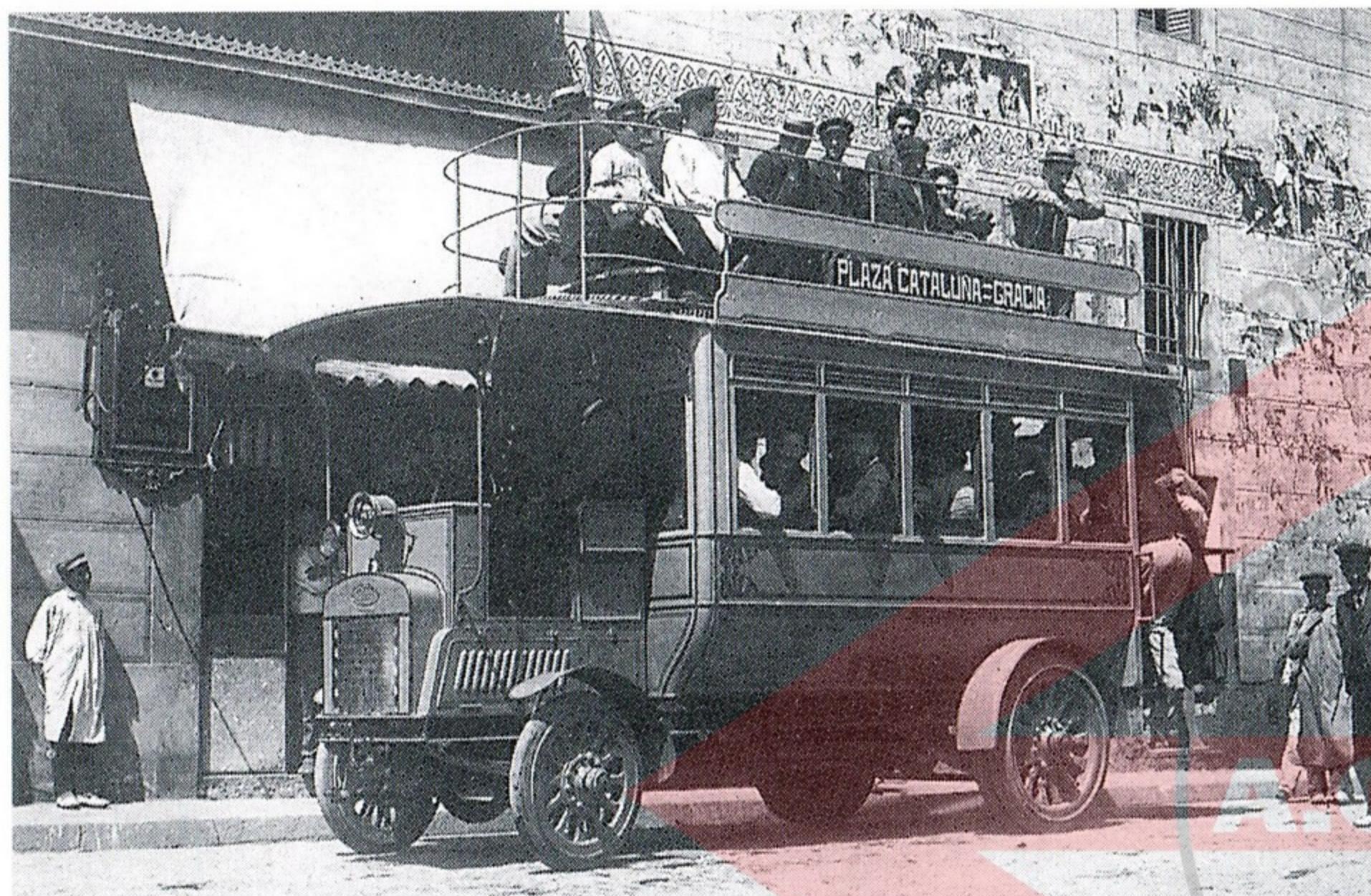
Eladio de Miguel
Director de Qualitat de Condicions de Treball

Contingut

Pàg.

	Introducció	3 - 5
	Autobusos i Billets La Catalana	6
	Títols de Viatges Diverses Companies	7 - 9
	Autobusos "Compañía General de Autobuses" C.G.A.	10 - 11
	Vehicles TB	12
	Tiquets TB Conmemoratius	13
	Cartells Visites a Barcelona C.G.A.	14
	Autobusos TB	15 - 18
	Lutxana C.G.A.	19
	Dependències TB	20 - 21
	Mecànica	22
	Màquines Billets.....	23

Els autobusos de “La Catalana, Compañía de Ómnibus y Tranvías”

L'empresa La Catalana, Companyia de Ómnibus y Tranvías, més coneguda popularment per “La Catalana” es dedicava des de finals del segle XIX, al transport públic urbà de viatgers. Per realitzar aquest servei disposava de vehicles de tracció animal del tipus “ripert”, i circulaven per línies amb recorreguts i parades establertes.

El dia 19 d'octubre de 1905, La Catalana presentà a l'ajuntament de Barcelona una sol·licitud per l'explotació d'una línia amb el recorregut de Plaça Catalunya a Gràcia, formada per cotxes automòbils; així anomenaven el que avui coneixem per autobusos.

El dia 10 de novembre de 1905 la Comissió de Foment de l'ajuntament autoritzà a La Catalana a fer les proves. El vehicle, un Brillié-Schneider (xasis Brillié amb motor de benzina Schneider) de dos pisos, amb 14 seients a l'interior i 16 a “l'imperial”, havia estat cedit per l'empresa de París, Compagnie Générale de Omnibus, portava el rètol de “Coche de Ensayo” i al seu lateral, el nom de l'empresa de procedència.

El dia 15 de desembre de 1905, la Comissió de Foment proposa a l'ajuntament autoritzar a La Catalana, el canvi de tipus de “tracció” a les línies servides per vehicles “ripert” de tracció animal, per el nou sistema de cotxes ómnibus, confirmant així que les proves realitzades amb aquest vehicle havien estat satisfactoriés.

El recorregut de la nova línia d'autobusos de La Catalana, de Gràcia a Rambles, coincidia, total o parcialment amb recorreguts de línies tramviàries ja establertes, com la de “Tramway de Barcelona”, la “Compañía General de Tranvías” o la “Tranvía de Barcelona a San Andrés y Extensiones”, les quals van presentar a l'ajuntament les corresponents protestes i reclamacions.

Després de diversos tràmits i sense fer cas a les empreses tramviàries, l'ajuntament aprovà el dia 2 d'agost de 1906 concedir “a precari” a l'empresa La Catalana, Compañía de Ómnibus y Tranvías, permís d'explotació de la línia de Gràcia a Rambles, formada amb cotxes ómnibus.

L'11 d'agost de 1906, va ser el dia de l'inauguració oficial de la línia. Cinc vehicles, els primers dels quals disposava l'empresa, van sortir de la Plaça Catalunya carregats de convidats, i pujant pel Passeig de Gràcia, Major de Gràcia i Passeig de la Diputació (avui Rep. Argentina) van arribar fins el que havia estat el començament de la carretera de La Rabassada, a Gràcia. Amb la presència del Governador Civil, representants de l'ajuntament i altres autoritats, a més de la direcció de La Catalana, van celebrar al restaurant *La Maison Doré*, un banquet commemoratiu de l'esdeveniment. També van ser convidats els "chauffeurs" dels autobusos, tots ben mudats, amb els seus uniformes i les seves ulleres de protecció.

Una anecdota, l'empresa per celebrar l'esdeveniment va fer la donació de 300 vals de racionis de pa, arròs i carn, als més desfavorits de la ciutat.

La línia "Gràcia a Rambles", va posar-se en servei el dia següent, és a dir, el 12 d'agost de 1906, amb un preu del bitllet de la Plaça de Catalunya a la Plaça de Trilla de 10 cèntims, però fins a les set del matí, per tal d'afavorir la gent treballadora, el bitllet només valia 5 cèntims.

La Catalana no pretenia només explotar amb autobusos la línia de Gràcia a Rambles, si més no tenia el projecte, per formar una petita xarxa, de demanar les concessions per les següents línies:

Pça. Catalunya - Gràcia (pel Passeig de Gràcia)

Pça. Catalunya - Gràcia (per Rbla. Catalunya)

Pça. Catalunya - Sants

Pça. Catalunya - Sant Andreu

Pça. Catalunya - Parc

Aribau - Arc del Triomf

Com tots sabem aquests recorreguts coincidien amb les línies de les empreses de tramvies, les quals directament o mitjançant terceres persones, van optar per presentar sol·licituds de noves concessions de línies d'autobusos similars o que milloraven les demandes per La Catalana.

Al mateix temps, una sèrie de circumstàncies van fer que La Catalana no tingués gaire temps de descans. Existia una ordenança municipal que limitava la velocitat dels tramvies a 8 Km/h., quan els autobusos podien anar amb facilitat a més de 20 Km/h. Això va provocar les queixes de les empreses tramviàries, que juntament amb els accidents dels autobusos ocorreguts per la circulació del moment (la majoria amb tramvies) portaven de cap a l'empresa.

Alguns d'aquests accidents eren imputables a la bàsica tecnologia dels vehicles, sobre tot al rudimentari sistema de frens, i també en els inicis de l'explotació a la poca experiència dels conductors.

Per si amb això no hi hagués prou hi ha que afegir les protestes dels veïns del Carrer Major de Gràcia que es queixaven pel soroll i el fum que els cotxes ocasionaven.

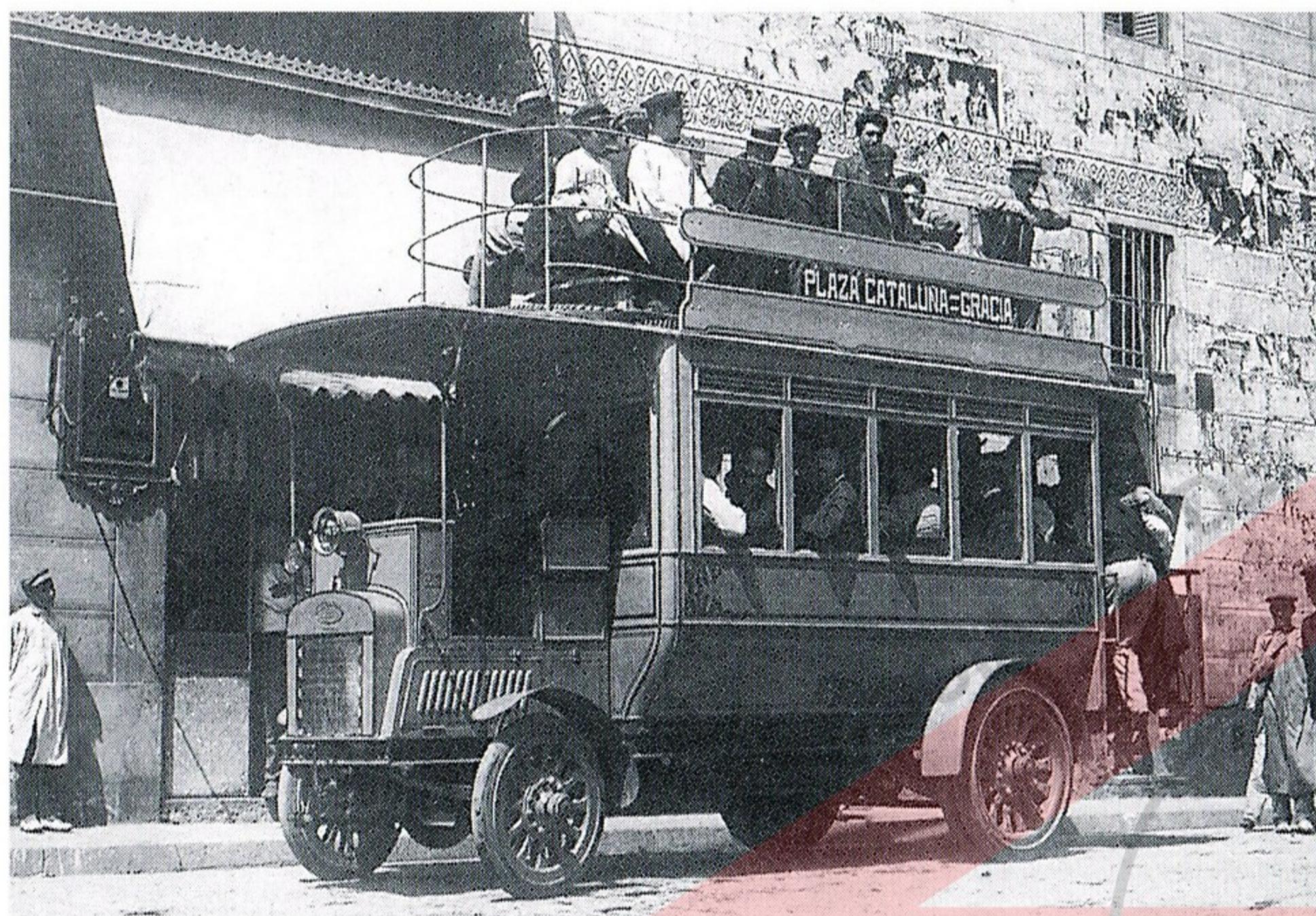
Bé, no entrarem en més detalls però, el que és cert, és que per aquestes causes i altres interessos, a més de la baixada del nombre de viatgers, La Catalana va fer fallida econòmica a principi de 1909.

El 29 d'abril de 1909, els síndics de l'empresa van fer pública la fallida econòmica, i el dia 17 de març de 1910 el material es inventariat i venut. És força curiós que a l'inventari de venda, del qual es té constància, no apareix cap tipus de vehicle autòmnibus (?).

La Catalana havia estat donant el primer servei d'autobusos a Barcelona des de l'agost 1906 al desembre 1908, i passarien uns quants anys més, per poder tornar a veure un autobús de servei públic a Barcelona.

Antoni Calzada

Informació del començament dels autobusos a Barcelona recopilada, entre d'altres, de l'article de Alfredo Cazabán, "Boletín Informativo" de S.P.M., nº 36, març de 1970, i del llibre "Els Autobusos a Barcelona, 1906 – 1939", de Albert Gonzalez Masip.

La Catalana - Línia Pça. Catalunya / Gràcia

A.C.E.M.A.

Billets de 5 i 10 Cts. La Catalana

Cotxes de la Catalana

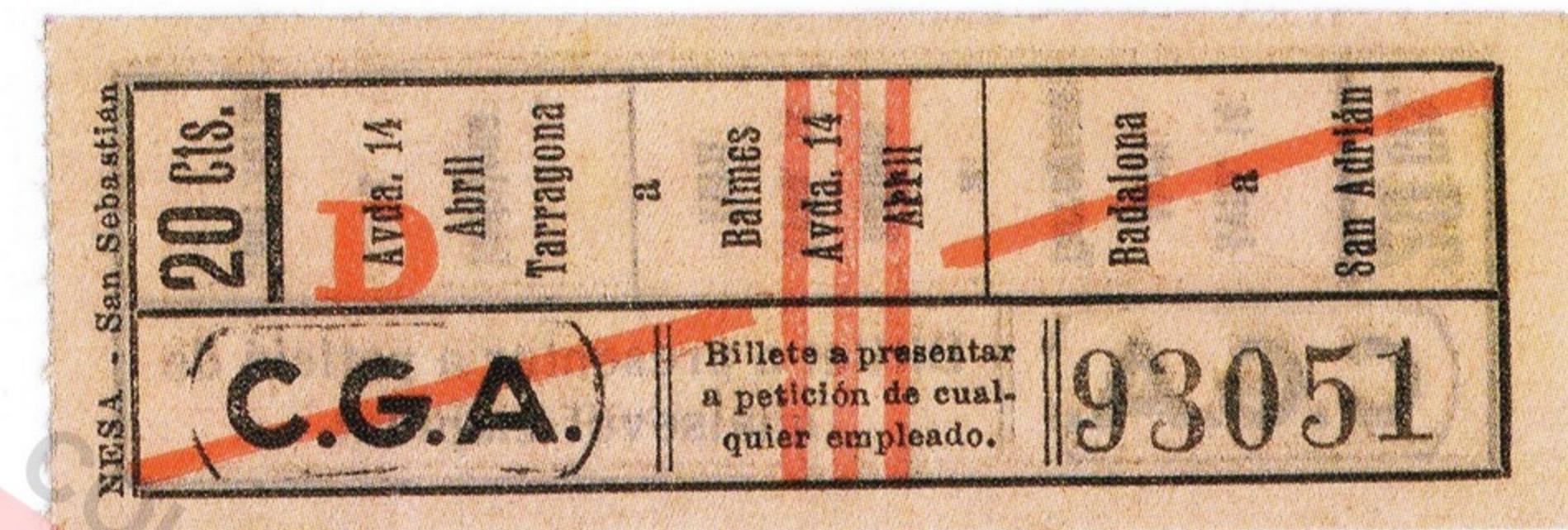
Cotxes de la Catalana

Serie Centenario

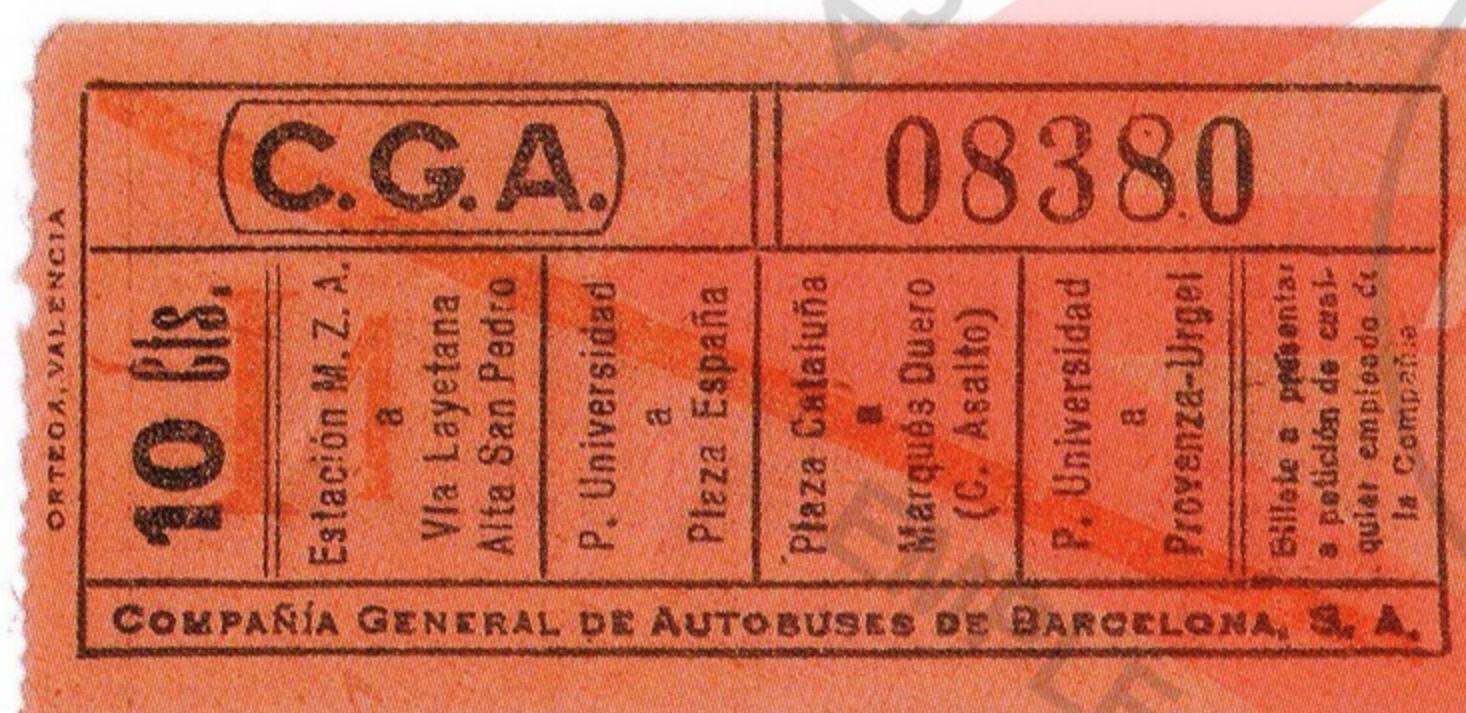

BILLETE
ORDINARIO
47782

Billet Ordinari - "Serie Centenario"

CGA - 20 cts.

CGA - 10 cts.

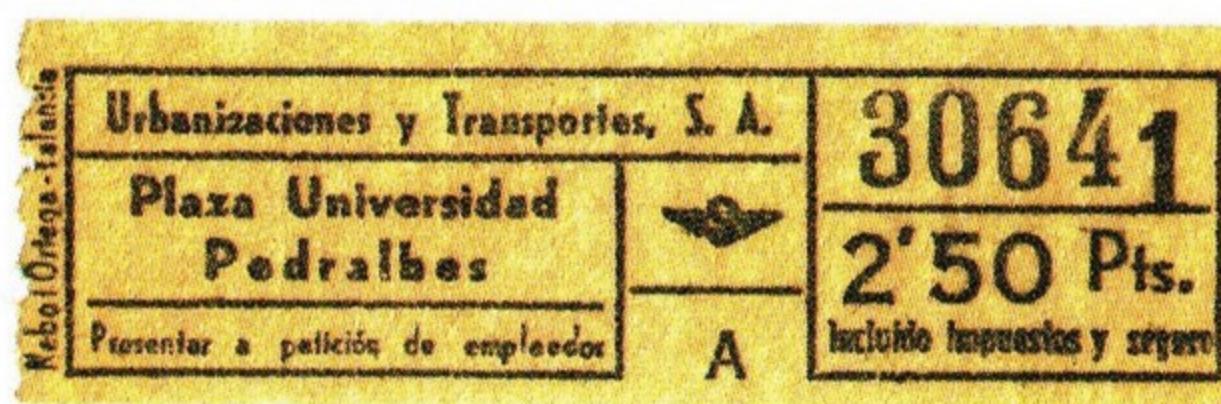
CGA - extras

CGA - 10 cts.

Authosa

Urbas - 2,50 Ptes.

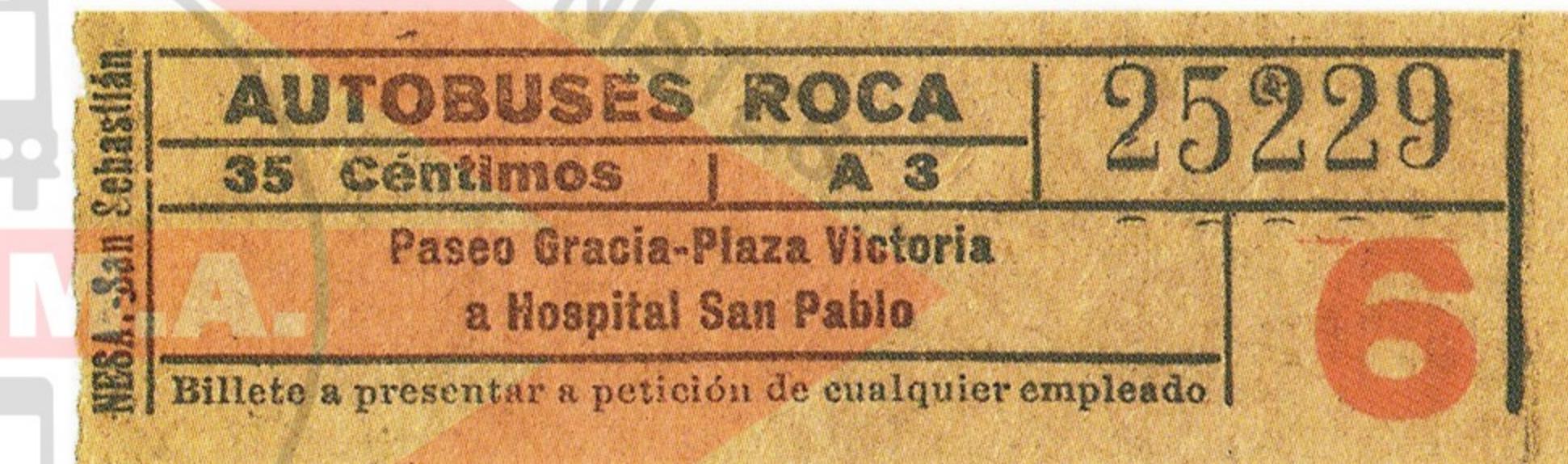
Urbas - 2,95 Ptes.

Urbas - 2,95 Ptes.

Roca - 20 cts.

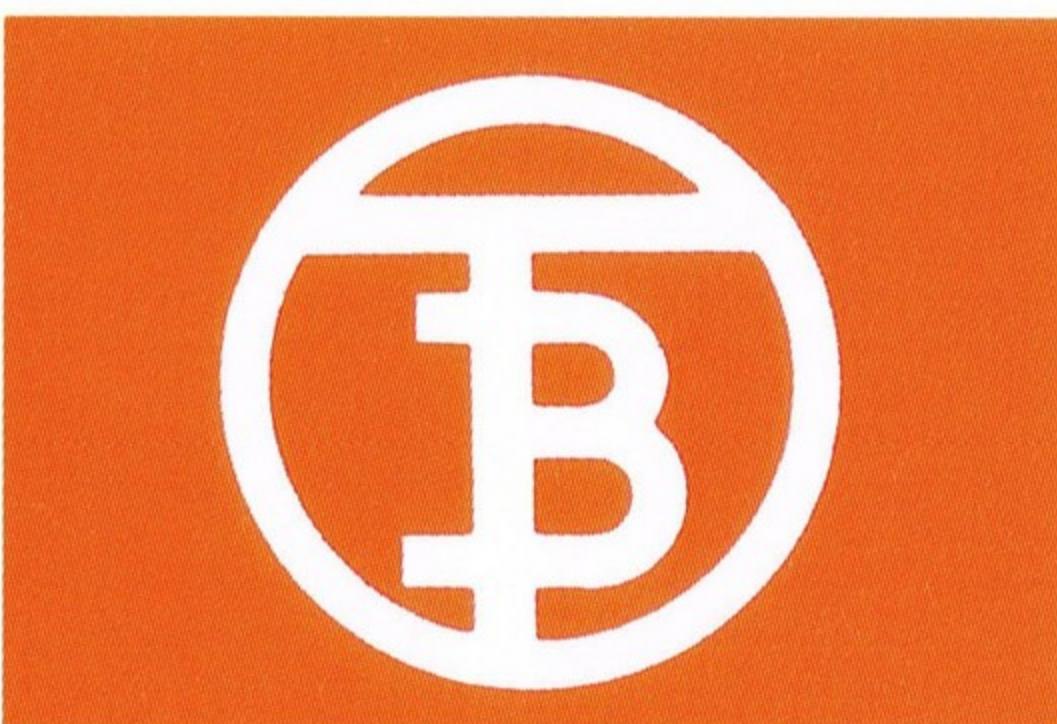
Roca - 55 cts.

Casas - 2,40 Ptes.

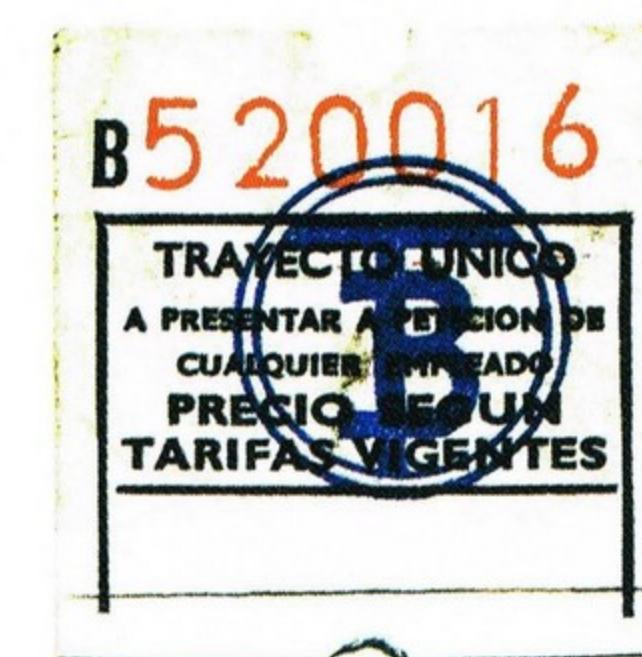
Casas Av. del Tibidabo

Logo TB

Tiquet TB

Tiquet TB

Bus urbà
i interurbà
Metro

Ferrocarril de la Generalitat
de Catalunya
Av. Tibidabo

Targeta Metropolitana

Almex
Entitat del transport
TMB

740 Ptes. Tarifa vigent, inclosos IVA i ADV.

Tarifa vigente, incluidos IVA y SOV.

281738 T

1. PRESENTA LA PETICIÓ DE
QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
2. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
3. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
4. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
5. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
6. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
7. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
8. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
9. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
10. PRESENTA LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT

NO LA DOBLEGUÉU / NO DOBLAR

Metro

Ferrocarril de la Generalitat
de Catalunya
Av. Tibidabo

Targeta Metropolitana

Almex
Entitat del transport
TMB

460 Ptes. Tarifa vigent, inclosos IVA i ADV.

Tarifa vigente, incluidos IVA y SOV.

Nº 398130 F

1
2
3
4
5
6
7
8
9

10

PRESENTA LA PETICIÓ DE
QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
A PRESENTAR A PETICIÓ DE CUALQUIER
EMPLEADO DE LA EMPRESA

NO LA DOBLEGUÉU / NO DOBLAR

Metro

Ferrocarril de la Generalitat
de Catalunya
Av. Tibidabo

Targeta Metropolitana

Almex
Entitat del transport
TMB

335 ptes. Tarifa vigent, inclosos IVA i ADV.

Tarifa vigente, incluidos IVA y SOV.

499712 G

1. NOMÉS ÉS VÀLIDA ACOMPANYADA DE LA TARJETA ROSA O CARNET DE JUBILAT DE L'ENTITAT METROPOLITANA DEL TRANSPORT

2. UTILIZACIÓ AL METRO: NOMÉS A TAQUILLES

3. SOLO ES VALIDA ACOMPAÑADA DE LA TARJETA ROSA O CARNET DE JUBILADO DE LA ENTIDAD METROPOLITANA DEL TRANSPORT

4. UTILIZACION EN EL METRO: SOLO EN TAQUILLAS

5. US / USO INDIVIDUAL

6. PRESENTEU LA PETICIÓ DE QUALSEVOL EMPLEAT DE L'ENTITAT DEL TRANSPORT
A PRESENTAR A PETICIÓ DE CUALQUIER
EMPLEADO DE LA EMPRESA

NO LA DOBLEGUÉU / NO DOBLAR

CIF. A-08006795

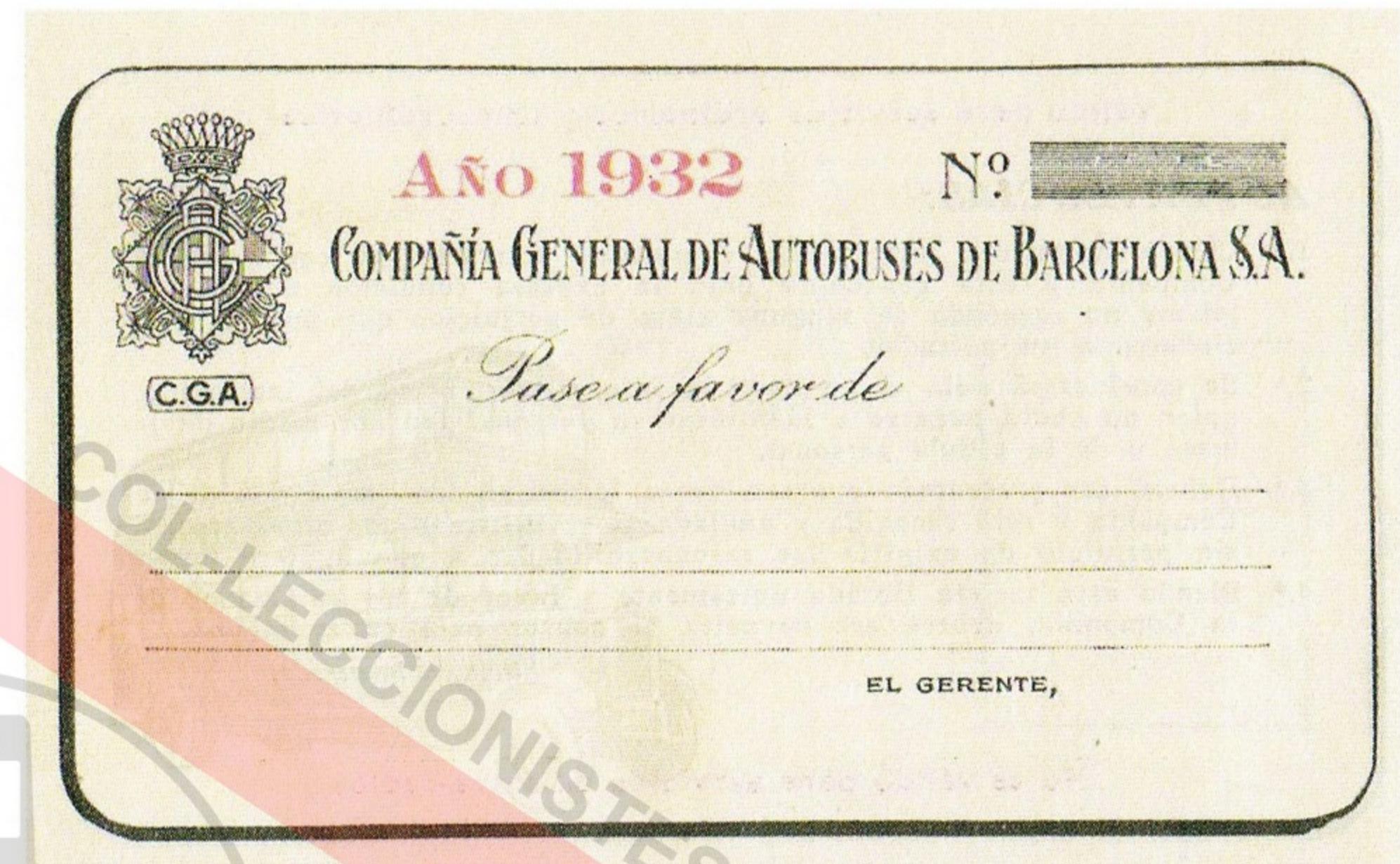
Tarjeta T1 - Almex

Tarjeta T2 - Almex

Tarjeta T4 - Almex

Personal d'Explotació

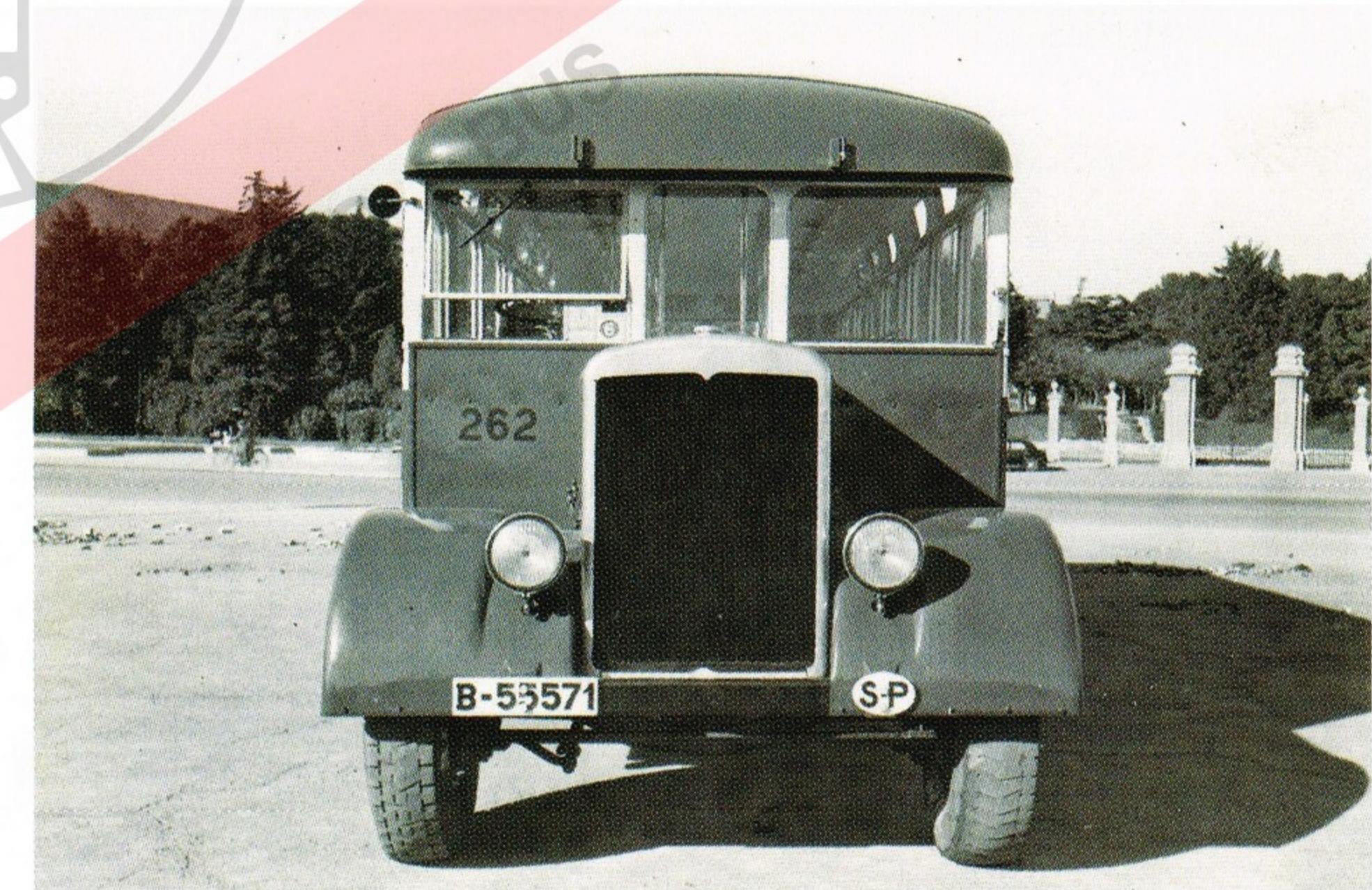

CGA - 1932 - Pase

Autobús de joguina amb 'Imperial' Fabricat per Hispania (Barcelona)

Autobús CGA Juguina

Ex CGA - 262 - TB

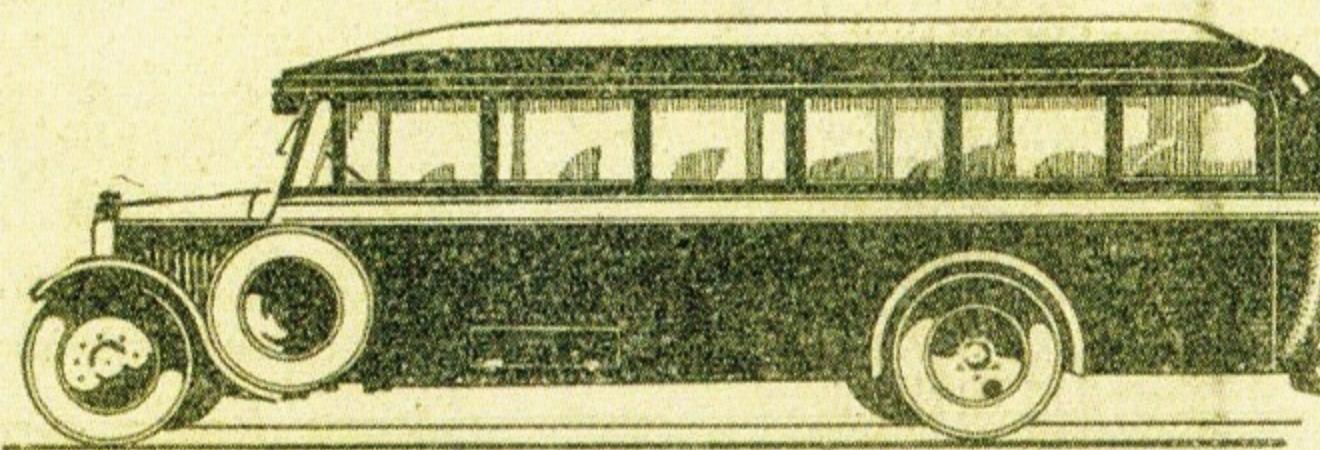
Tilling Steevens - CGA

Autobusos estacionats

Magníficos autobuses, que con carácter exclusivo prestarán servicio en el recinto de la Exposición Internacional de Barcelona

MARCA - LAFFLY - MARCA

adquiridos por la «Compañía General de Autobuses», de Barcelona,
concesionaria de este servicio

"BARCELONA - AUTO, S. A."

Director Gerente: **ALFONSO LLOBET**
Aragón, 208 Teléfonos 32.776 - 32.762 Barcelona

Laffly - CGA

A.C.E.M.A.

Laffly - CGA

Chausson - 311 - TB

Chausson - 350 - TB

Aclo 422 - TB

Aclo reformat 486 - TB

Barcelona Monumental

Monumento a Colón

A circular logo featuring a stylized letter 'B' in the center, representing the Bitcoin cryptocurrency.

00405

5
Pesetas

Pesetas

T B - Commemoratio

Barcelona Monumental

La Sagrada Família

A small circular icon containing the letter 'B', representing Bitcoin.

15453

5

Pesetas

T B - Conmemoratiu

Barcelona Monumental

La Dama del Paraguas

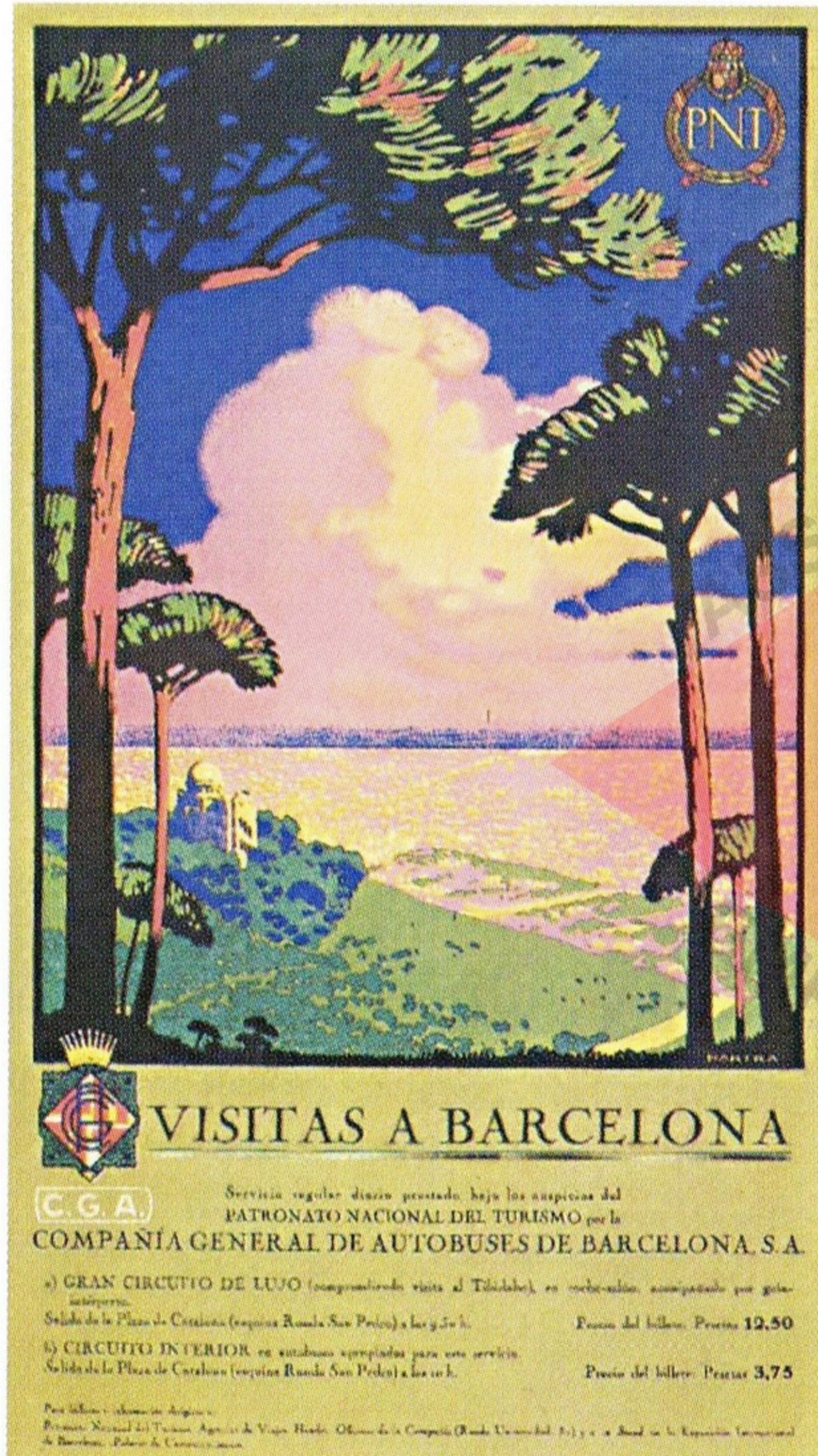
The Bitcoin logo, which consists of a stylized letter 'B' inside a circle.

56097

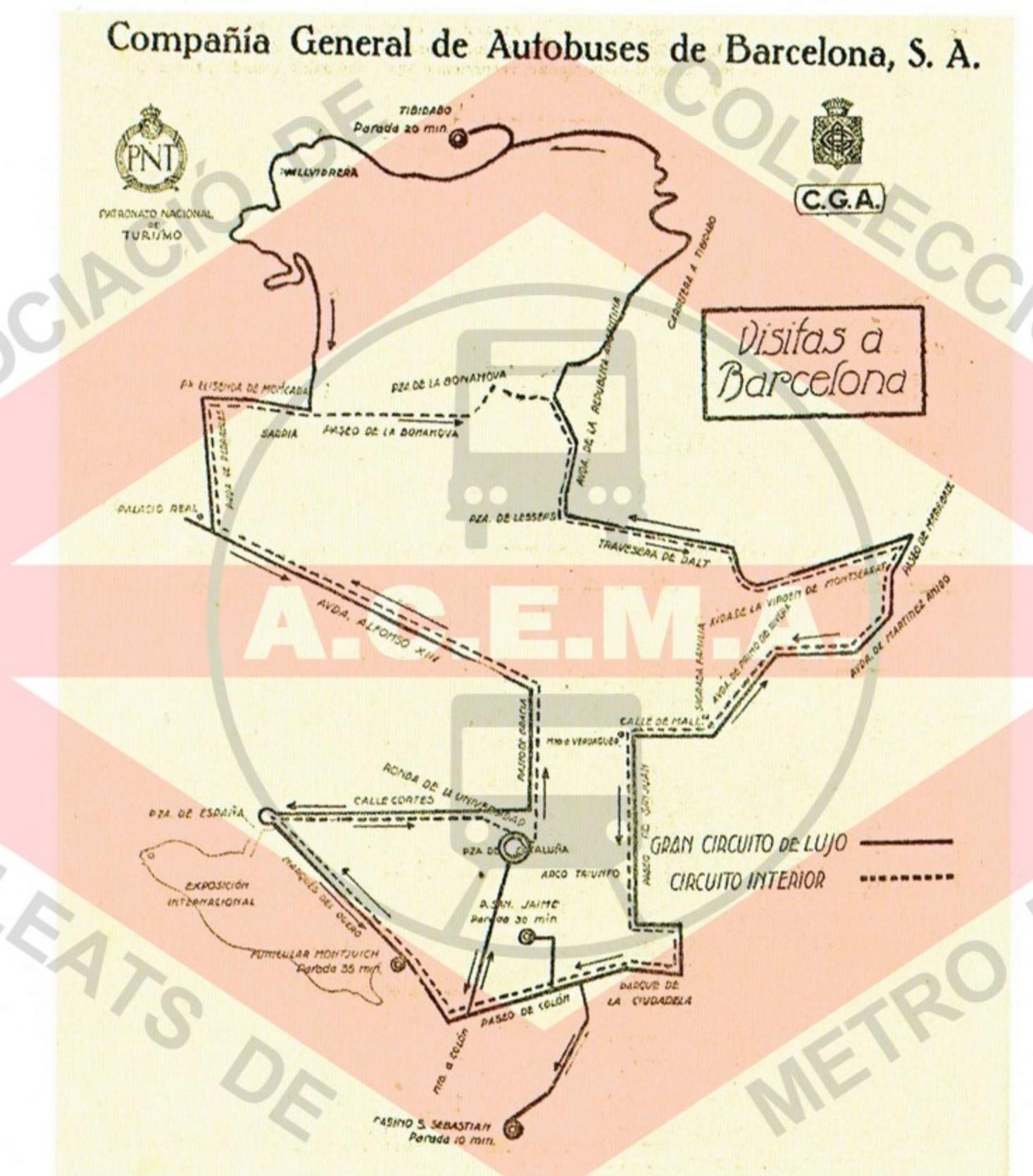
65

Pesetas

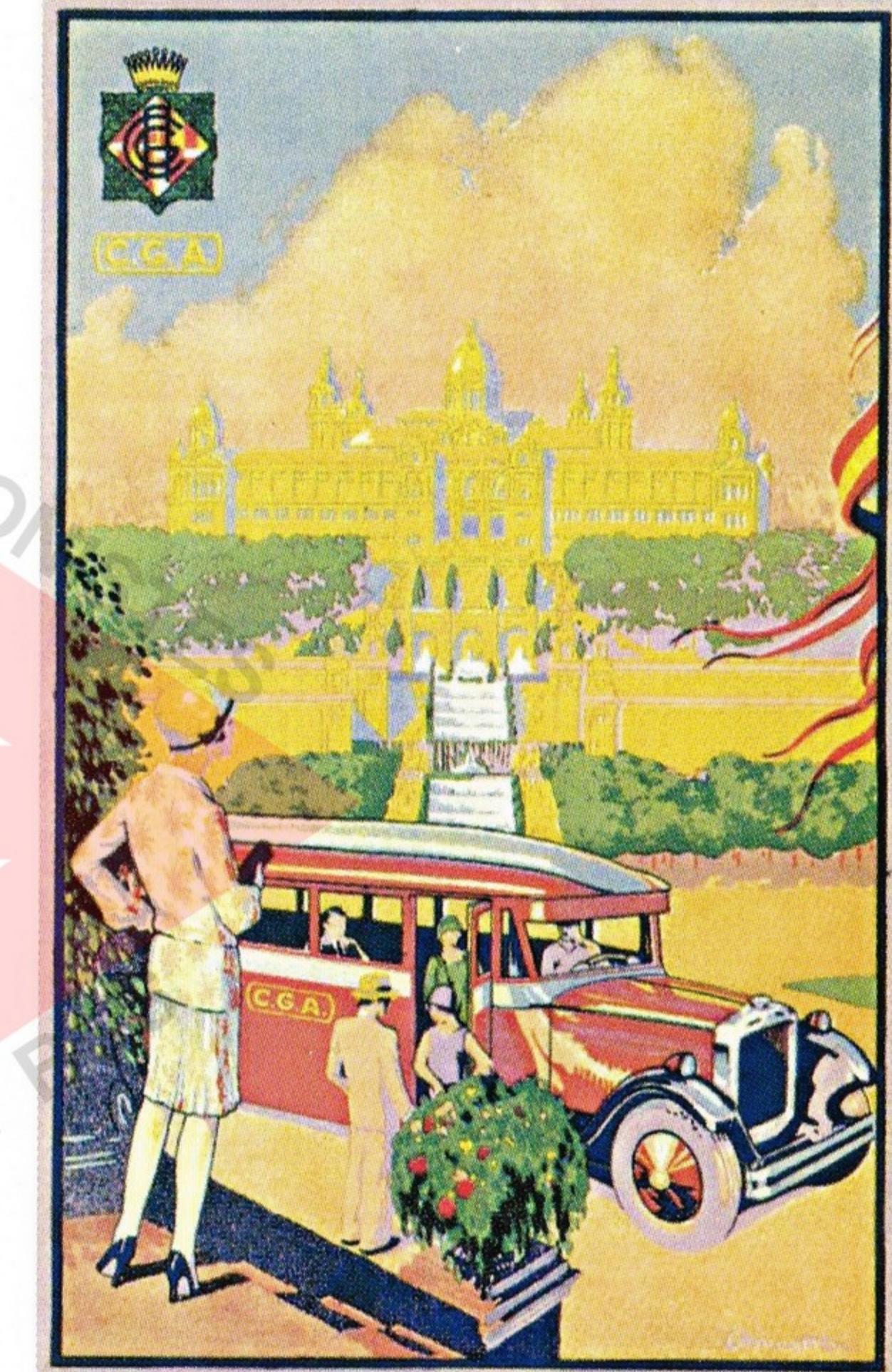
T B - Commemoratio

Visites a Barcelona

Visites a Barcelona

LA COMPAÑIA GENERAL DE AUTOBUSES DE BARCELONA, S.A.
EN LA
EXPOSICIÓN INTERNACIONAL DE BARCELONA

Pueden concurrir a solicitar los servicios de autobuses en el recinto de la misma.

Esposa en el Palacio de Comunicaciones uno de los
márgenes de la plaza habilitada.

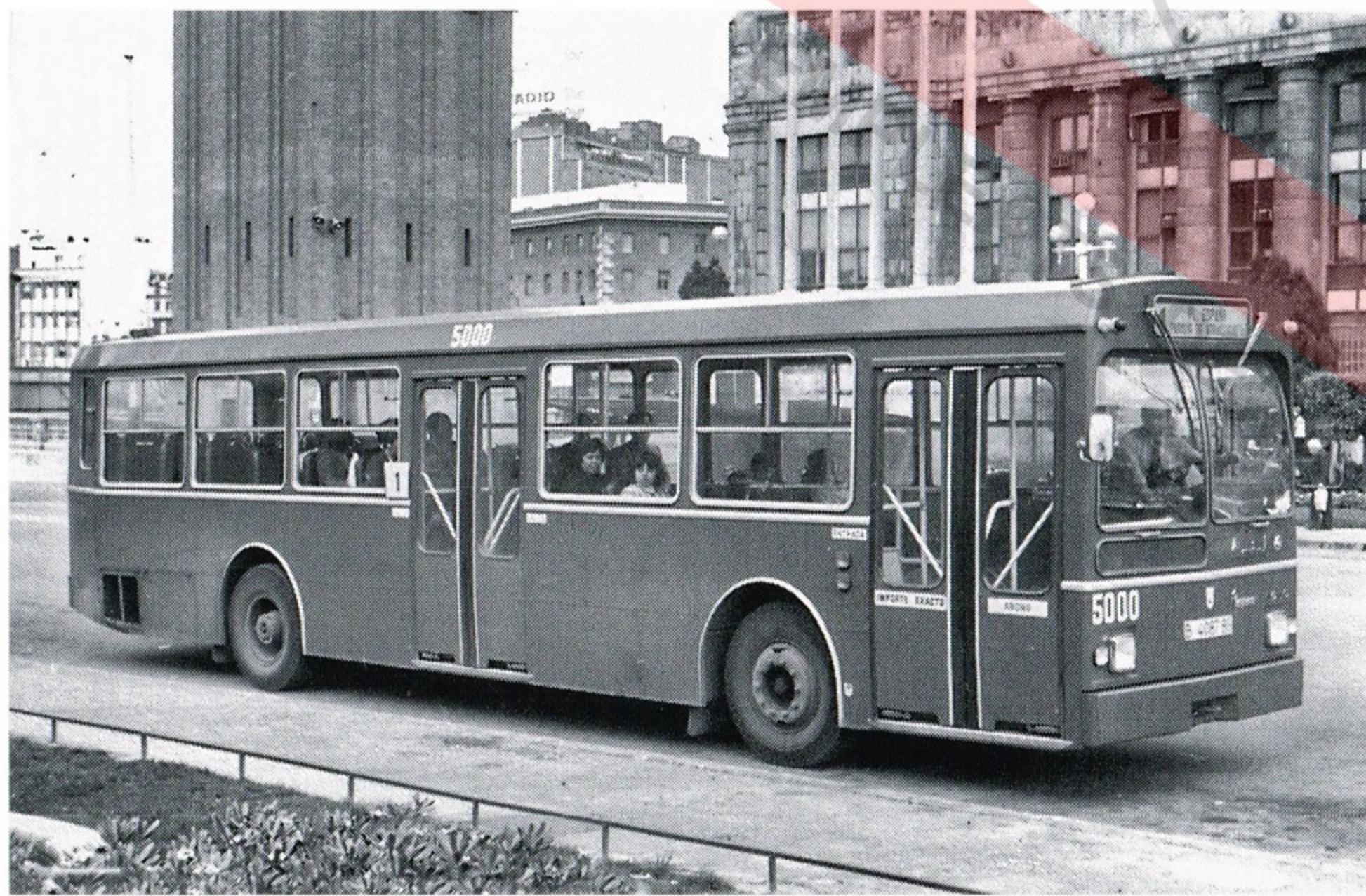
Recorregut a l'Exposició
Internacional de Barcelona

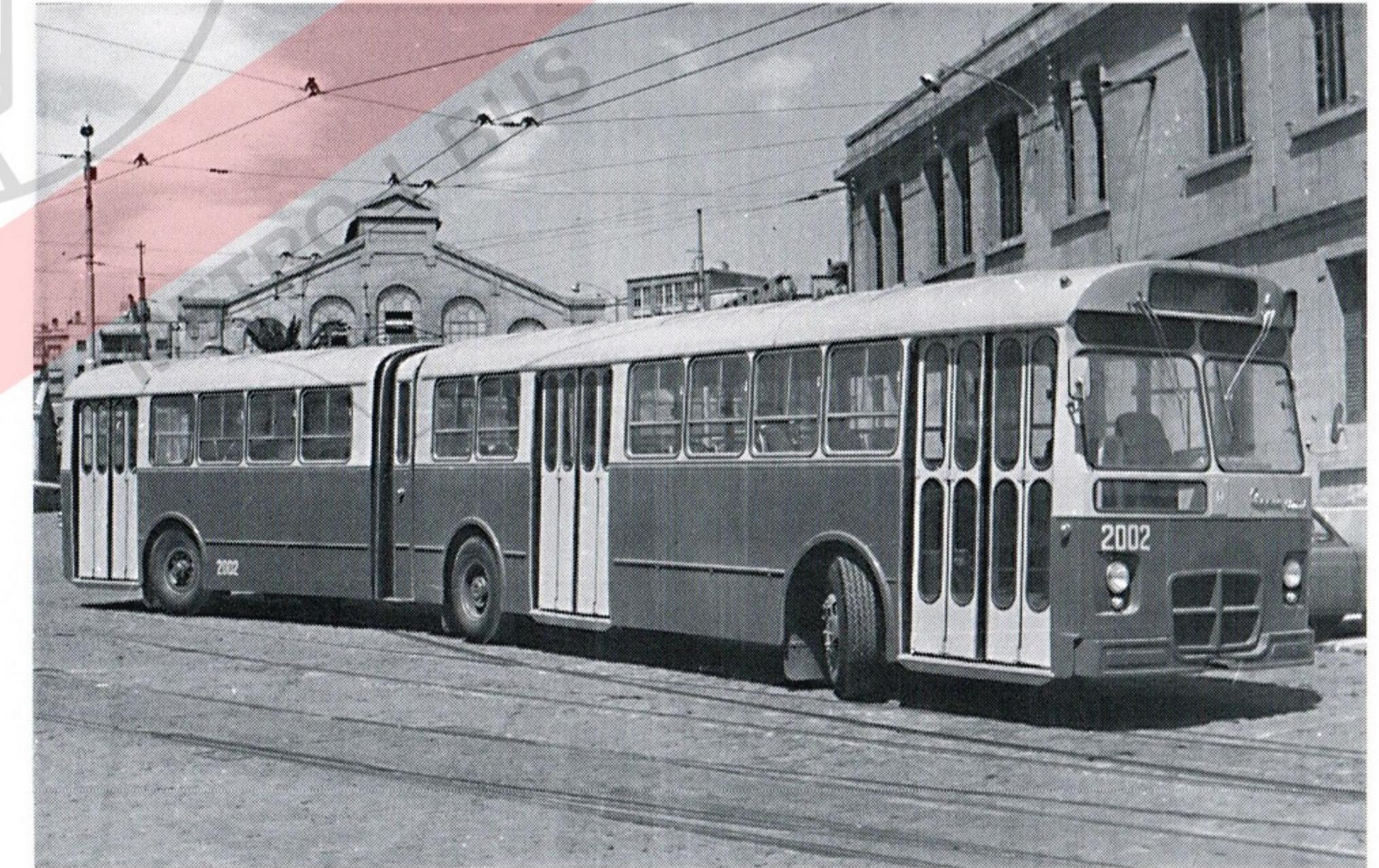
Pegaso 5020 - 1150 - TB

Pegaso 6035

Prototip Pegaso 6420

Pegaso 6035 A

Pegaso Sava - 51 - TB

Pegaso 6038 -7057 - TB

Pegaso 6038 - 6001 - TB

Pegaso 6420 - 5142 - TB

MAN SD 200 - 1088 - TB

MAN P529 - 4302 - TB

MAN NL 202 F - 8022 - TB

PEGASO 6035 ARCA

Man NL 223 F - 7903

MB - 0405G - 3520 - TB

MB Sprinter 4200 - TB

Iveco Cityclass

Lutxana

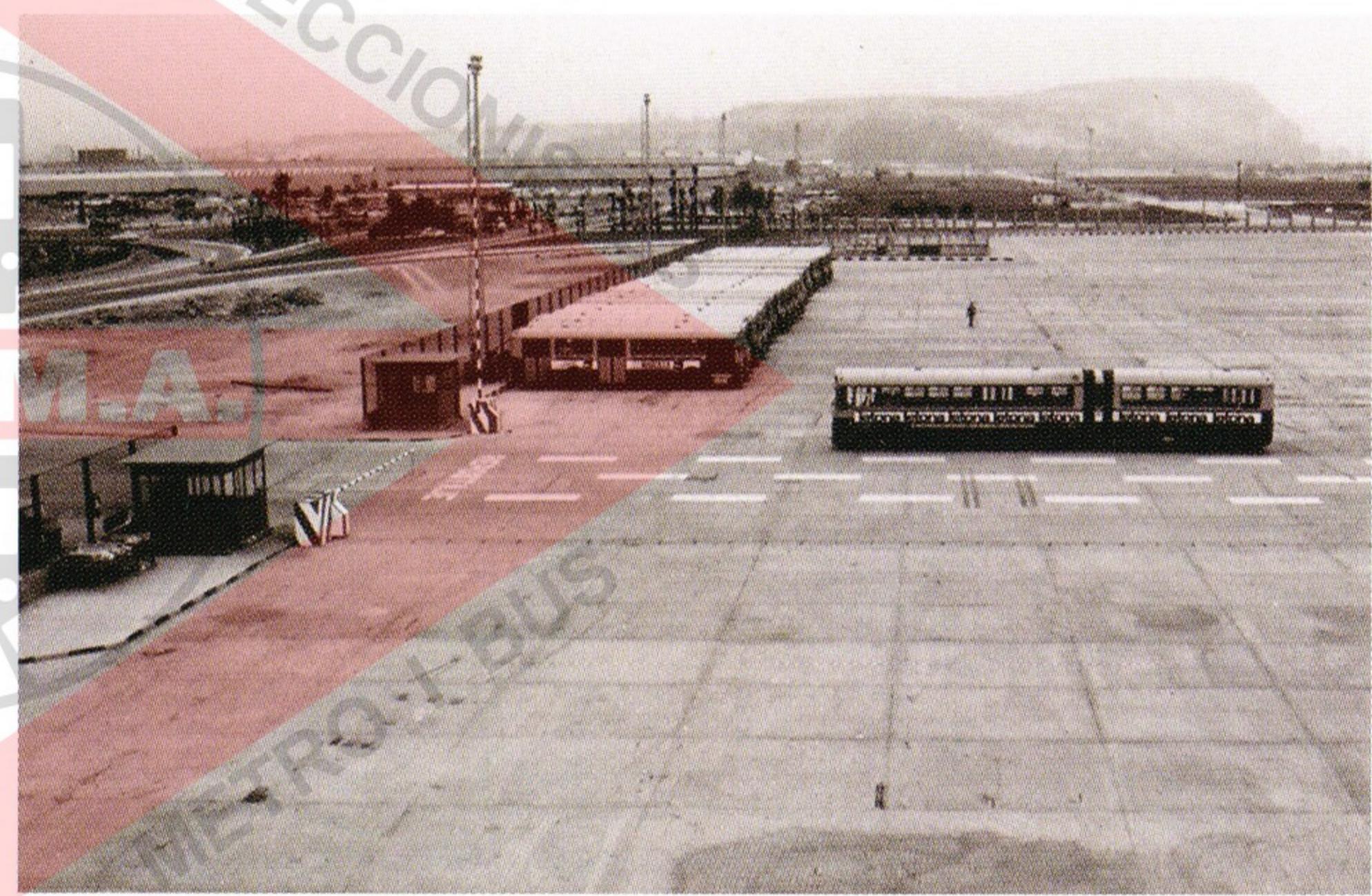
Taller de Lutxana

Taller de Lutxana

Ponent

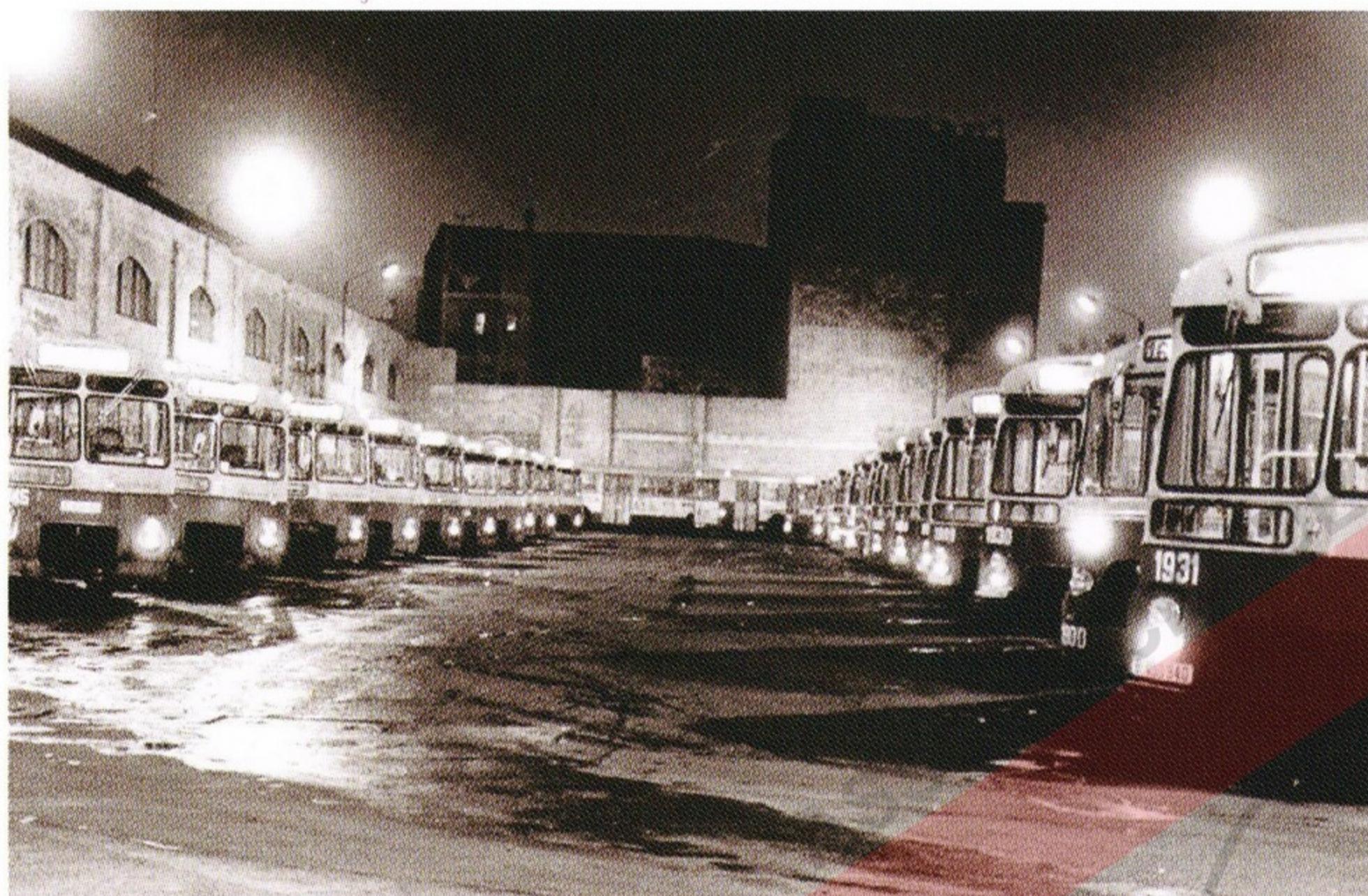

Zona Franca

Llevant

Borbó

Sant Andreu

Puigcerdà

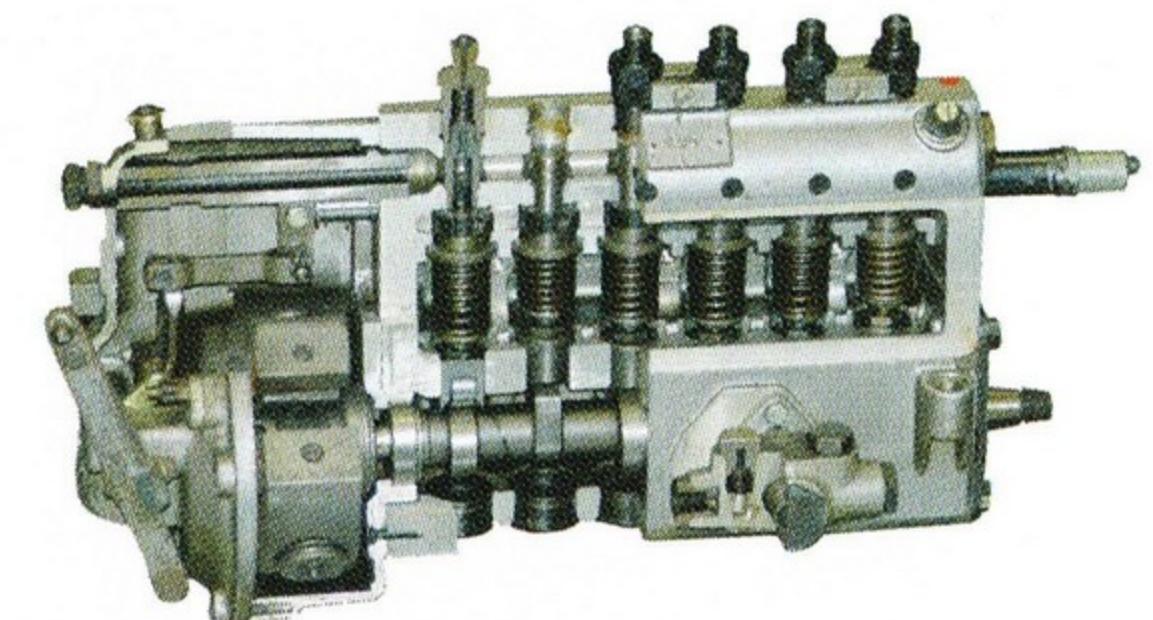
Triangle

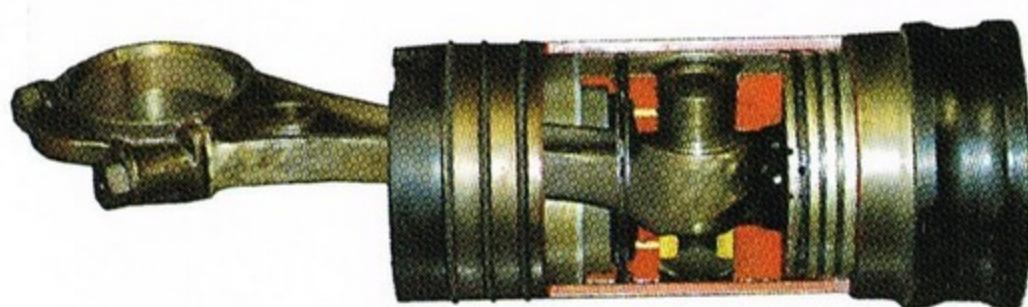
Secció d'un Amortidor

Parada Urbas

Bomba Inyecció Motor

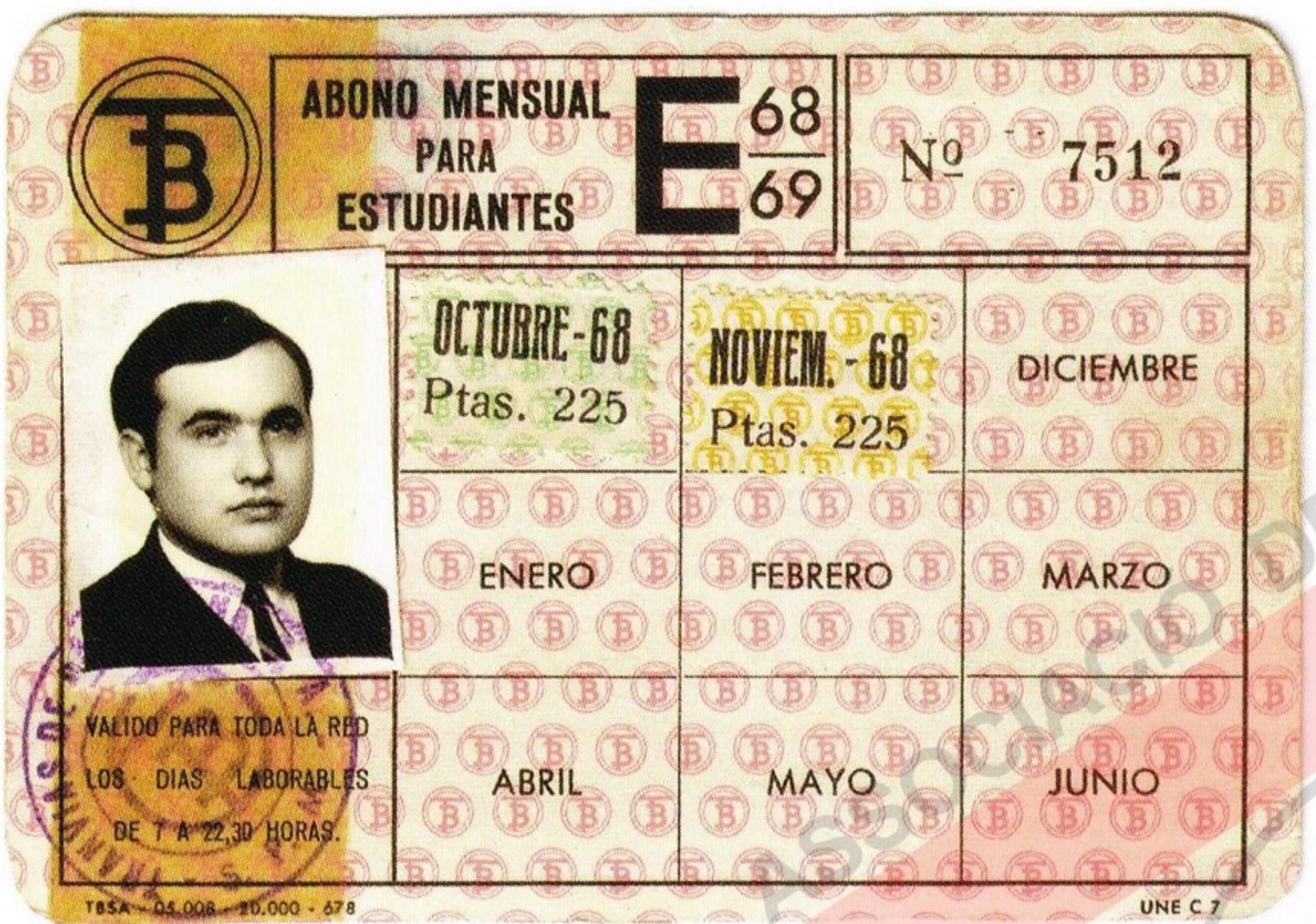
Conjunte Cilindre

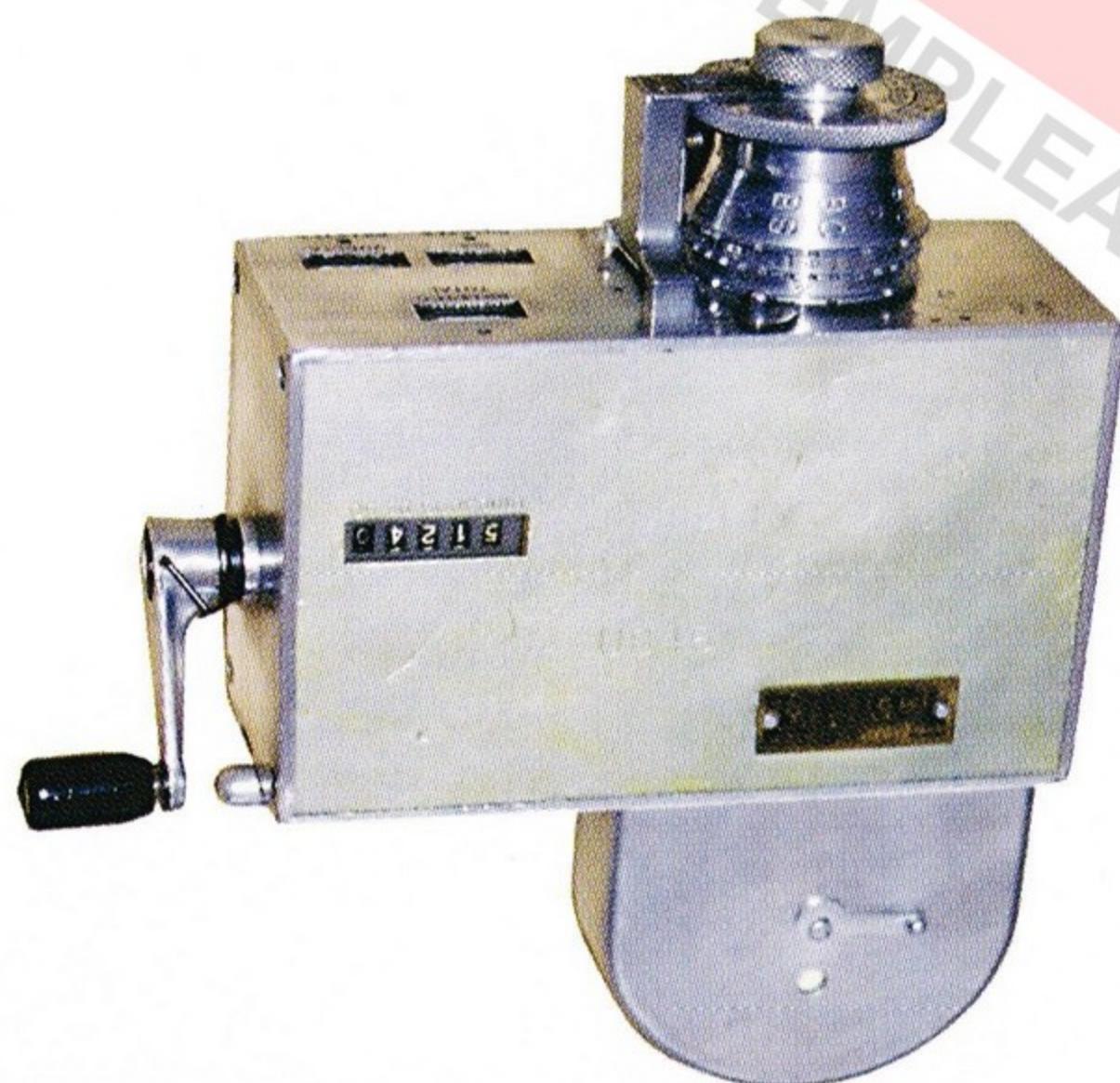
Cuadre de control P.6038

Selector Canvi

Pase Estudiant

Expededor Setright URBAS

Canceladora Almex - TB

Canceladora Manual - TB

Direcció: Eladio de Miguel

Edició: TMB - Comunicació Interna
Av. Del Metro, s/n
L'Hospitalet de Ll. - 08902 Barcelona
Telèfon: 93 298 70 49
E-mail: edemiguel@tmb.net
Web: www.tmb.net

Col·lecció: ACEMA

Comisari de l'exposició: Antoni Calzada

Agraïments: ACEMA agraeix la col·laboració en aquesta exposició dels els seus socis i especialment a:

Ignació Alcántara Mata
Josep M^a. Escoda Robira
Antonio Mata Jiménez
Pere Ferrer Puig
Eduard Oncala Andreu
Ramón Díaz Quero
Antoni Calzada Gerique
i als amics d'ARCA

Gràcies!

Disseny: Sergio Susín - Serveis Gràfics

Impressió: Sergio Susín - Serveis Gràfics
Josep Tarradellas, 80-82 Entl. 2ona
08029 Barcelona - sergio@elanor.com

Aules de Formació
Galeria FORONDA
Estació Tarragona L-3,
Vestíbul c. València - c. Aragó

